

GORE SRCA

VJERSKI TJEDNIK

GOD. IV.

ZAGREB, 13. STUDENOGA 1949.

BROJ 29

UČITELJ I NJEGOVA OBITELJ

Godine 1908. primio je blagopokojni papa Pijo X. posjet jednoga velikoga hodočašća. Tom je zgodom pogledao na svoju uru, koju je izvadio iz džepa svoje papinske svećeničke haljine. To je bila jedna starinska ura od niklja. I njezin tok, u kom se nalazila, bio je već vrlo trošan. I privjesak, na kom je bila sapca za haljinu, bio je od vrlo trošne kože. Sve je bilo siromašno. Sve je to gledao jedan tilijski knez, koji je bio član toga hodočašća. I kad je to vidio, brzo izvadi svoju vlastitu uru, i ta je bila vrlo dragocjena i pravi uređajski primjerak. I ponudi je papa u zamjenu za njegovu. Pijo X. odmah mu na ponudu uz riječi: «Hvala ti na pažljivosti. Ali na zamjenu ne mogu pristati, jer je moja ura dar moje drage majke, koju mi je poklonila još u moje djetinjstvu. Ja tu uru vjerno čuvam, a ona mi uzvrća tu vjernost prema mojoj majci svojom vjernošću time, što mi pokazuje točno na sekundu vrijeme već tolike godine. I tako me neprestano sjeća na vjernost i ljubav prema mojoj dobroj majci.

Pijo X. nije cijenio toliko samo svoju majku, nego je poštujuo upće svoju obitelj, koja ga je othranila, za nj se brinula i na noge postavila. On je, postavši papom, uzeo k sebi i svoje sestre i za njih se brinuo. Toliko mu je bila draga njegova obitelj, s kojom ga je vezalo i krvno srodstvo i tolike uzgojne i rodbinske uspomene. I tako nam je kao poglavar Crkve pokazano, što treba da držimo i mi do svojih obitelji, iz kojih smo potekli, i s kojima nas vežu tolike mile i drage uspomene.

Pijo X. je u tom samo nasljedovao i čina našega Učitelja i Spasitelja, kojega je bio vidljivi zamjenik na zemlji. On je bio najvjerniji i najbratiji član svoje obitelji. Trideset godina ju je posvećivao svojom molitvom i podpirao svojom pomoći u radu svom bratellju sv. Josipu. Obdario je neizmjernim milostima i svojom svetom prisutnošću. Ona je s Njmu i po Njemu bila raj na zemlji.

Knjige Staroga Zavjeta započinju opisivanjem raju zemaljskoga. Bio je to vrt radosti, milja i obilja. Bog je njime prolazio i razgovarao s našim praroditeljima. On je bio dijelak neba na zemlji. Ali sve to za kratko vrijeme. Zbog grijeha nestade raj zemaljskoga. Svete nam knjige Staroga Zavjeta sada čitaju žalosnu povijest jada i čemera na zemlji umjesto blagostanja raju zemaljskoga. I mi sami na sebi osjećamo svakim danom, kako je malo ostalo od one sreće, koju je imao raj zemaljski kao presretna nastamba prvih ljudi, prve ljudske obitelji na zemlji.

Značajno je, što i svete knjige Novoga Zavjeta također započinju crtanjenjem jednoga raju na zemlji. Nekoliko samo redaka govori o tom. Ali u to malo riječi naslikan je nebeski sjaj toga raju. A to je raj svete Obitelji u Nazaretu.

Jedna skromna, pobožna kuća. To je bio zemaljski raj. Andell ulaze i izlaze U taj Božji zemaljski kraj. U brdovitom gradu Nazaretu stajaše ta kućica. U njoj stanovala sveta Djevica, i Arkandeo dade i navjesti joj, da će s neba sći Sin Božji. I Duh će Sveti ostvariti Njegovo tijelo. A sveti će Zaručnik, pravedan čovjek, biti Njen zaštitnik. On će štiti i Dijete i Nju kao Bogorodicu. I bi tako. A dijete Božje, rastijaše i napredovaše u mudrosti i dobi i milosti pred Bogom i ljudima (Luka 2, 52.).

I u kućici nazaretskoj zajedno stanovala svete duše, kakovih svijet nije vidio doonda. A Najsvetiji u nebu i na zemlji bijaše srodliste svijui njihovih misli i sklonosti, svega rada i razgovora. Te tri svete duše, ljubile se među sobom i jedna je drugoj

služila u najčistoj ljubavi. I tako je doista drugi raj na zemlji bio još ljepši, nego li prvi.

Trideset je godina boravio Spasitelj u kućici nazaretskoj. U svetoj Obitelji. Trideset godina od trideset i tri, što je živio na zemlji. A onda se odijelio od svoje kućice, od svoga doma, od svoje Obitelji. Nije je ostavio ni napustio ni zaboravio. Pošao je, da se i sa Nju žrtvuje, za Nju trpi, za Nju umre na križu. Da i Nju otupi i Nju zasluži vječno nebo i njegove radosti. Svojoj presvetoj Obitelji. Da joj Njezino zemaljsko nebo zamijeni s vječnim u slavi nebeskoga Oca.

Što bi bilo, da Isus nije s neba na zemlju sišao! Što bi bilo, da se nije mogao odijeliti ni načas od svoje svete Obitelji! Što bi bilo da je svoj život, svoju mudrost i svoju ljubav dao samo svojoj Majci i svome Hranitelju! Ali to sve nije bilo moguće, jer je zato i s neba na zemlju sišao da sve to podijeli među njih i sve duše svih vremena i vjekova. Da od svih načini jednu obitelj. Obitelj Učiteljevu i Spasiteljevu. Predobri naš Učitelj!

SVETA MISA

JAGANJCE BOŽJI

Molitva «Očenaš» prepuna je sadržaja, sadržaja koji je prebogati i za najuže i za najpriprostije! Sva odiše duhom Kristova Evanđelja, duhom kršćanske socijalnosti, koja se temelji na ljubavi prema Bogu, koji je naš zajednički Otac, i na ljubavi le bližnjemu. Očenaš je najljepša priprava za sv. Pričest. Tko je molio pobožno i s razumijevanjem, ne treba da listajući po molitveniku traži koju drugu pretpričnu molitvu.

Isus je na posljednjoj večeri predlo- mio kruh i rekao Apostolima: «Uzmite i jedite, ovo je Tijelo moje». Uzeti ka- lež kazao je: «Pijte iz njega svi, ovo je ka- lež Krvu moju». Sveta k također je uzme u ruke presv. Hostiju predlo- mio i to u tri dijela. Najmanji dio spust u ka- lež. Ovo lomljenje ima nas podsje- titi, kako je Isus bio na križu nasodin- i okrutno umučen. Dok svećenik stavlja česticu presv. Hostije u ka- lež, go- vori: «Ovo miješanje i svećenje Tijela i Krvu Gospod na našega Isusa Krista

neka bude nama, koji ga primamo, na život vječni. Amen.» Spuštajući česticu u ka- lež glasno govori li pjeva: «Pax Domini: sit semper vobiscum» — «Mir Gospodnji neka bude uvijek s vama!» Mir s Bogom, mir u svijesti, mir u obitelji, mir među starijima, mir među narodom i državljanima! Taj mir može da dođe samo po Isusu Kristu. «Mir svoj dajem vam, mir svoj ostavljam vam. Ne dajem ga, kao što ga daje ovaj svijet» — kazao je Spasitelj. Sve- čenik na to pravi česticom presv. Hostije nad kaležom t. j. nad Krvlju Isu- sovom znak sv. Križa tri puta. Sagne se, promatra na plitici ostale dvije čes- tice prelomljene sv. Hostije, promatra Jaganjca Božjeg, kao što su mrtva Isu- sa promatrati na križu ili u križu prev- sa Majke Begoredice Marije. Svećenik prvi put govori, Isusu izravno: «Jaganj- ce Božji, koji uzimaš grubeje svijeta, smiluj nam se!» Isto govori drugi put. Treći put govori: «Jaganjce Božji, koji uzimaš grubeje svijeta, podaj nam mir!»

ONI, KOJI SPAVAJU

— Djevojka nije umrla, nego spava! — kazao je Spasitelj zbunjenim i za- plakanim ljudima, koji se sakupile kraj kreveta krozevne kečeri. Spasitelj je uhvatio ruku djevojke, i ona se pro- budila i ustala. San se raspršio, život je sinuo u tijelu. Radost je zaplenila tugu.

I danas, Spasitelju, mnogi još nisu umrlu zauvijek, nego spavaju.

San je pokrio njihove oči, i oni ne vide život, koji Ti donosiš.

Nepomični su i hladni, dok Ti nijma ne pristupiš, dok ih Ti ne pozoveš, da ustanu.

Tada, na Tvoj glas, oni se bude i gledaju Tebe, dobrog i svemogućega liječ- nika, koji ih nisi napustio.

Oživljavaju njihova srca i sunce opet ulazi u njihove domove, i trnina ih vi- še ne plaši.

Spasitelju, dođi u domove usnulih, gdje su procvjetale suze čemera. Dođi u predsmrtnu tšinu žalosti i očajja i oživi tšine i klonule. Spasitelju, pozovi svojom ljubavlju srca, koja Te ne ču- ju, kako bi novi, blistavi i dani ispunio sve prostore.

Ako nisi umrlu zauvijek, oživjet će, kada ih Ti probudila.

«I dubine vapijem k Tebi, Gospode! Gospe, usliši molitvu moju» (Ps. 129, 1, 2).
Na Stepenicama današnje sv. Mše

Vježbajmo se u prisutnosti Božjoj

Tko želi u krepasti napredova- treba da se izvježbava što čišće stavi u prisutnost Božju. Ova pobožna vježba nije manje važna, nego li je razmatranje, što više u nekom je pogledu još i potrebnija. Razmatranja ne možemo iz raznih razloga nikad obaviti, ali u prisutnosti Božjoj možemo se staviti uvijek strjelovitim multivcama, žrtvovan- jem svih patnja i suprotivni na i čestim ponavljanjem dobro nakane. Što više te vježbe treba, u bolesti i važnim poslovima još više vjeriti, da nadmojs- timo razmatranje, koje ne možemo obavljati. Jedan veliki sluga Božji ob- navlao je kazati, kad se duhovni čovjek počne od Boga udaljavati i ne mariti za Njegovu prisutnost, postaje pamelo ili davo ili životinja. Po vjedočanstvu Kasijanovu stari oci u pustyni polagali su veću važnost na česta i kratka uz- dignuća k Bogu, nego na duge molitve. Duša im se tim čestim pobožnim čin- nima više s Bogom sjedinila, a u drugu ruku manje bila rastresena i izvrgnuta navali đavola. Naučimo se dakle često preko dana dići srce k Bogu stavljaj- njem u Njegovu prisutnost.

Oni, koji posjeduju dar unutrašnjeg gledanja Boga, mogu da neprestano budu bez poteškoće u prisutnosti Bo- žjoj. Takov ljudi i izvan molitve imaju u duši više svjetlo, pa im je prisutnost Božja laka i ugodna. Tako je sveti Bernardo uza sve svoje vanjske poslove bio neprestano s Bogom sjedinjen.

Oni pak, koji ne posjeduju dar više molitve i ne mogu bez posebnog na- prezanja ustrajati, u prisutnosti Božjoj, osobito ako ih znade suhoća i zapušte- nost, ne mogu se u toj vježbi nepre- stano vježbati. Oni neka na dan nekako- g puta, prema svojim sposobnostima i zrlavstvu, uprave misao na Boga i nastoje da se stave u Njegovu prisutnost.

Nitko neka ne zostavi, da prije svako- gog svog posla Bogu žrtvuje sve svoje sile i uspijehe i da odmah Njegovu vo- lju vrši i nastojati dopasti Mu se. Sv. Hieronim kaže: «Gledaj se nalazi- ti, tu mol. Ne pazi na mjesto, t. si sam trm, a Bog je uvijek i svuda kod tebe. Tim hoće reći, da usred posla i dozvoljene zabave treba da srce digne- mo k Bogu i da sve radnje žrtvuemo Njemu. I to je onda prava molitva, po kojoj se neprestano nalazimo u prisut- nosti Božjoj.

One osobe, koje su veoma rastresene i preko dana lako zaborave na Boga, imaju razna vanjska sredstva na ras- polaganju, da se uvijek iznova stave u prisutnost Božju. Tako na pr. mogu da pomisle na Boga, kadgod ura udaru sate. Nadalje kad počnuju djelo, neka ga svaki put posveće Bogu s nakanom, da Njega služi i da se oni sami Bogu dopadnu. Vrlo je dobro, da ondje gdje rade, postavte križ ili sliku Bl. D. Ma-rije, da pogled na ove svete predmete probudi u njihovoj duši misao na prisutnost Božju.

«BOŽANSKA KOMEDIJA» zove se film, o životu Isusa Krista, što ga sad- snimaju i izrađuju u Francuskoj. Isus ga prikazivati mlad glumac, koji inače nije poznat, a koji se morao obvezati da kroz pet godina ne će nastupiti u drugom filmu, da ne će davati nikakav intervju ni bilo kakve izjave. Ni o- tali glumci ne će biti predstavljeni svo- jim prezimenima na početku filma, ka- ko je to inače običaj.

Vjerujem samo što vidim

Ti dakle tvrdiš, da vjerujem samo što vidim. Brate, previje tvrdiš. Nemoj samo sebe obmanjivati. Najveći dio toga vjerujem, što nisi vidio, nisi sada vidio, nisi čeh vidjeti, makar sto godina živio. Da je tomu tako, podimo redom.

Počni naprije kod sebe. Ti ne vidiš svoje pameti, a ipak vjeruješ, jer ti se činilo, jer tvrdiš, da si pametan. Zaključuješ li po tome, što sama opažavaš, da radiš pametne stvari, a i drugi ti kažu, da pametno činiš ono ili ovo. Dakle vjeruješ u svoju pamet, a ne vidiš je.

Ti nisi vidio svojih praroditelja, a moжда ti roditelja, ako su ti prerano umrli ili se odcijelili kamo i nikada se vratili ni javiti. Ipak vjeruješ, da si ih imao. Ne vjeruješ to samo zato, jer su ti to drugi rekli, nego i zato, jer ti si sam prirodni poređak stvari kažu, da je to tako i nekako osjećanje, da može biti.

Ti nisi vidio Kolumba, koji je otkrio Ameriku, niti si bio u Americi. Ali ipak vjeruješ, da je Kolumbo živio i da postoji novi svijet, koji je on otkrio. To se o Kolumbu govori, otkako je otkrio to novo kopno pa do danas. Tako se to općenito tvrdi i ti vjeruješ.

Ti nisi vidio ni svoga roduka, koji ti moжда piše iz daleka strana svijeta. Dobivaš od njega pisma. Na njima je sig ono semlje, iz koje se javlja. U tim pismima pokazuje, da pozna tvoj rod i njihove odnosa i prilike. Moжда ti šalje i pošiljke. Ti vjeruješ, da on postoji u stranom svijetu, jer te o tom krakavo uvjerava, stečeno njegovim pismima i njegovim poznavanjem tvojih prilika.

Ti nisi vidio onih najstarijih čestica, he kojih se sastoji materija, a zovu se molekule i atomi. I mnogi učenjaci, koji o njima govore, također ih nisu vidjeli, ali vjeruju znanstvenicima, koji su ih preočuvati. Nisu oni njima svjedočili, i ti vjeruješ, ako što nisi vidio, jer tako vele učenjaci.

Ti nisi vidio ni mjerila ni načina, na koji su učenjaci došli do toga, da su sunce, mjesec i druge zvijezde toliko i toliko velike, toliko i toliko teške. Ti ipak to vjeruješ, jer bi bio smiješan, da nešto protivno tvrdiš, a nisi kadar da o tom protivnom izneseš dokaz. Sto ti dakle preostaje, nego da se prilagodiš općem mišljenju drugih.

I tako bismo mogli redom nastaviti još mnogo i dugo s nabranjanjem onoga, što ti vjeruješ, a nisi vidio. I prema tomu ne pripovijedaj više, da vjeruješ samo ono, što se odražuje na raznici tvoga oka. Ne govori, da vjeruješ samo ono, što možeš opisati a tvojih deset prstiju. Ne reci, da vjeruješ samo ono, što je zadržano na bubnjkim tvoga uha. Ne tvrdi, da vjeruješ samo ono, što ti se čeka tako jasno kao dva puta dva su četiri.

A ipak uva sve to imade ih, koji na sva usta viedu, da vjeruju samo ono, što vide. A drugi šute i jednako misle. I drže, da su pametni i mudri. A na svakom koraku sami pobijaju svoje tvrdnje, kad vjeruju mnogo toga, što nisu ni vidjeli ni iskustili sami svojim očima i svojim razumom.

Svi se mi oslanjamo na svjedočanstvo drugih u devedeset devet po sto od onoga, što vjerujemo i znamo. Ono, što se općenito pojavu u svemu našem životu. Samo u vjerskim svrharavnanim stvarima bi htjeli drukčije. U onim bi naime htjeli potpune vjeruje, što samo po svojoj prirodi nadilazi i mora nadilaziti naše gledanje i iskustvo baš zato, jer je Božje i svrhunaravno. Dakle je iznad naše naravi i zato i jest predmet naše vjere, a ne iskustva i ljudskog svjedočanstva. Ali to nam svjedoči samo Bog i tako imamo najsigurnije svjedočanstvo.

Uzmimo na primjer samo ovo. Mi u svu. Pričesti s naša dva oka vidimo samo okruglu česticu beskvasnoga kruha. Naše uho ne zamjećuje od toga uopće ništa. Jer ta mala sv. Hostija štiti. Jedino se zamjećuje Hostija svećenikova. Pe i kad ta sv. Hostija dodirne moj jezik, i okus i opip i miris mi govore samo o kruhu. Dakle sve me vara.

A ipak tu sv. Hostija prima i drade-
negoditi mišići, koji su izrađi do-
bese. Nitko nije pedesetgodinji muš,
koji nije vrlo triletno. Oni je primaju
ne kao komadić kruha, nego kao pravo
Tijelo Kristovo.

Oni pripričaju pred Njom, pravestom
Božjom, svoja koljena zato, jer čvr-

NEČISTI DUHOVI

Otpisao su anđeli nazvani: ži duhovni, nečisti duhovi, ži anđeli, solone, demoni ži ži davoiti. Ži duhovni nastupaju nas iz zlobe i zavisti, a na zavodu na grijehe, te riru u vječnu propast.

Davao je zaveo na grijehe prve ljude u zemaljskom raj, i kako lukavo. Pitan je Evi: "Zašto vam je Bog zapovjedio, da ne jedete sa svakog drveta u raj?" A žena mu odgovori: Sa svakoga drveta, što je u raj, smijemo jesti, ali od ploda drveta, koje je u sredini raja, zapovjedio nam je Bog, da ne jedemo, i da ga ne diramo, jer bismo umrli. A zmija (davao) reče ženi: Ni pošto ne čete umrti. Zna name Bog, da će vam se u onaj dan, kad budete ježi i njega, otvoriti oči, i bit ćete kao bogovi, znajući dobro i zlo. (1. Mojs 3,1—5). Žena uzme zabranjeno voće. Sama je jela, i dala je grube Adamu. Eto na svijet istočnoga grijeha! Judina izdaja Sina Božjega Isusa Krista, najodvratnije djelo, što je ikada učinjeno na zemlji, plod je i posljedica davočke zlobe. "Davao je stavio u srce Jvde, sina Simunova iz Kariota, odluku da Isusa Izv (13,21. I samoza je Spasitelja davao napastovno. U Citamo u Svetom Pismu: "Tada odvede" Duh Isusa u pustinju, da ga davao kuša" (Mt 4,1).

Isus Krist je odlučno odbio davoitvo napastovanje, kad mu je rekao: "Odzlati sotonu, jer je pisano: Gospodinu se Bogu svomu klanjaj i Njemu jedinomu služaj. Sveto Pismo nadodaje: "Tada Ga ostavi davao, i gle, Anđeli

ste vjeruju, da je pod tim nečivim prilikama kruha prisutan živi Bog, koji daje život svakomu životu na nebu i zemlji.

Oni to čvrsto vjeruju, jer je to najsvetije i najjasnije kazao, da je tako. Onaj, koji je rekao: "Nebo i zemlja će preći, ali riječi moje ne će proći" (Mt. 24, 35).

Oni to čvrsto vjeruju i zato, jer se Onaj jedno i pobrinuo da Njegove riječi i Njegovu nauku nepokvareno čuva nepogriješiva Crkva sve do danas i do vijeka.

A to, upravo to, je najjasnije i najmoćnije obraneno one fraze, uzrečice: "Ja vjerujem samo što vidim!"

PODLISTAK

1. Danas u podne, kada ga je Branka vidjela, neugodno se trgla. U njegovim, inače bezbrinim očima, počivala je duhovna klonulost. Čete lica bile su oslabile, vrlo ozbiljne. Na njezin podkrvotok je od zdravstven službene i hladnokrvno, i, što je bilo najupadnije, stajao je bez posla...

Iza uredskih stolova sakupljale su se male grupe i šapatule. Dogodio se nešto teško, a sve radi njegove lakomisenosti. I opet Rino. Pedesetak pari očiju bacalo je prijeteće poglede prema njemu. Kada ga je mlada, neiskusna Zlatica upitala: "Šta se tu događa?" odgovorio je s prisilnim osmjehom na usnama: "Ništa! Što bi se događalo?"

Slika cijele nesreće neprestano je lebđela pred Brankinim očima. Tražila je njega. Htjela je svojim duhovnim pogledom zaroniti u njegove oči, u njegovu dušu. Jaka, kako je to sve bilo strašno! A Branka je malo prije mislila, da Rino ne bi bio nikada takav...

II.

Otpočeli su posljednji sati uredovanja. U uredu je vladala tišina. Svačije misli bile su upravljene na nedaleku tešku prošlost. A pred djevočinim očima se kraj te strašne slike opet aveti pojavljivala njegova slika... Nije mogla raditi. Povukla se u stranu i rukom podbočila čelo. Već ju je i glava boljela od svega, što je tula i proživljela.

Iz ovoga maglovitog stanja naglo ju je trgla laka lupa vratiju. "On je!" — Uputila se na svoje mjesto. On je prišao se kraj te strašne slike opet aveti pojavljivala njegova slika... Nije mogla raditi. Povukla se u stranu i rukom podbočila čelo. Već ju je i glava boljela od svega, što je tula i proživljela.

pristupite. To mu služilo" (Mt 4,10—11). Isusov postupak s davoitvom je prekrasan primjer nama, kako se treba viedati, kad davo nastupaje. Na pitanje, kako nam se treba braniti od davoitke napasti: odgovara sveta Crkva: "Treba se moliti, Bogu, i napasti na grijehe od njega, kao što je Bog zapovjedio." Medutim, davao ne može nikoga protiv njegove volje navesti na grijehe. Davoitke napasti mogu biti ne znam kako lukave i žestoke, dok nema svojevoljnoga pristanka na napast, nema grijeha. Stovije, što su napasti na grijehe veće, a mi im se s milošću Božjom odupiremo, to imamo više uslugu pred Bogom. Lako je biti dobar i Bogu vjeran, dok nema napasti. Velicina se pjesništva ljudske duše vidi u borbi, u postojanom odbijanju napasti.

S Božjim dopuštanjem može davao škoditi tjele i imovini čovjeka. Zoran primjer imamo u Starom Zavjetu kod poboznoga Joba. Davao mu je uništio svu imovinu i djecu. Konačno ga udario gumom, tako da su ga ukutači izmijeli na smetiste, gdje si je crijeptom strugao gubu s tjele.

Nečisti duh može ući u čovjeka, pa ga opsjedati i zagospodariti njime tako, da se udovima čovječijim služaj kao svojim. Takvi se ljudi zovu bjeseznim ili opsjednutim. U Svetom Pismu Staroga Zavjeta nalazimo mnogo primjera opsjednutih ljudi. Spasitelj je u svoje vrijeme često izgonio nečiste duhove iz opsjednutih ljudi. "Bio je u zbornici čovjeka, koja je opiso iz nečisti duh. I zaprijetio mu Isus govoreći: Umukni i izidi iz njega, i ništa mu ne nauditi" (Lk 4,33 i 35).

Kako je nekada Spasitelj izgonio nečiste duhove iz opsjednutih ljudi, tako to čini i danas sveta Crkva. U Crkvi postoji i poseban red zaklinjača, ili eksorcista. Ne smije se svaki svećenik služiti vlašću zaklinjača, nego samo onaj komu to povjeri biskup. A prije nego određeni svećenik počne djelo zaklinjača, treba da se na to pripravi osobito vrom i molitvom. Im Crkva i drugo sredstvo za teranje nečistoga duha i sprječavanje njegova štetnog upliva, a to je blagoslovljena voda. Skropimo rado blagoslovljenom vodom sebe i svoje stanove, jer to vodu blagosilje, da odgoni davoite i uklanja bolesti.

Nauk vječne istine

Nasljednik Krista I. 2.

Dva su nauka, ali je samo jedna istina.

Dva su nauka: Jedan od Boga, vječno nepromjenljivo, kao što je nepromjenljivo i samo božansko Biće. — Drugi je od čovjeka, trajno promjenljivo, kao što je: čovjek sam.

Nestvorena mudrost, Božja riječ, udahnjuje nauk Božju i duše pripravne, da ga prime. I Svjetlost, kojim objasava taj nauk u dušama, dio je samoga božanstva, istine vječne i svijetk žive.

Nauk Božji daje se svima, ne osobito obiljem čovjeku pontiza erca.

All kako taj nauk ne dolazi od samog čovjeka, kako mu taj nauk, štaviše, može biti svakim časom i azet, kako on ne ovali niopšto ne o sarost nadarenosti, čovjek je u posjedju toga Božjeg nauka, a da ga i ne traži, možda iz svoje taštine i nadutosti.

Covječiji rasporot nauk laška obolost. "Ovo je moja ideja, moja misao. Nju sam ja prvi zasnovao. O toj stvari prije mene niko nije ništa znao" — ovo, obolog žaha, svo njegovog govora.

Ali uskoro, gle, kako se na svih strana pobija i osporava tak- u svemirno umovanje, koje je čovjeku-oholici nadalo samo kratkotrajnu radost i samodopadnost! Ljudi se ismjehuju njegovim zamislima, idejama i umovanju, jer je čovjek u svojoj oholosti i umišljenosti sebi zamivao vječnim i jedino istinitim. Smiju se ljudi njegovim sudilom "otkrivenim", kojima stvarno nije otkriveno ništa novo.

I sutradan već nitko v-še i ne spominje umišljenih ideja i otkrića čovjeka-oholice. Vrijeme je sa sobom sve odnijelo u zaborav pa i samo ime žu-tnilice, koji je živio u samodopadnosti i samodamnjaju, da će ostati u besmrtnj slavi na ovom svijetu.

O Isuse, dostoj se dati duši mojoj svoj sveti nauk! Neka me taj čuvstava zadržao od zabuda moga vlastitog duha! Duha oholosti!

Nešto nije u redu

oni "slučajno" otkriveni leđa. Zastavio se između velikih stolova, malo se okrenuo i tješkobno pogledao na okolinu. Zatim se teškim korakom uputio naprijed... Branka ga je promatrala sa svoga mjesta. Činilo joj se, da je na njegovu licu nešto zadržalo. Nije vjerovala; htjela se osvjedočiti. Ali kako? U mislima se obratila k Nebu. O, ona je od srca željela, da sve dobro svršiti! Nešto joj je palo na pamet. Ali ni nije znala, kako će je on primiti. Da pokuša? Čas je razmišljala, a zatim, kocka je pala...

III.

Na vratima njegove kancelarije netko je zakucao. S nekoliko spisa u ruci ulazi je Branka. Rino je sjedio nad praznim stolom-bez službenih araka... Trgnuo se iz svojih misli. Na djevojku je uputio pogled, ali pogled je bio bezbrižan. Bilo je neprijatno i drago što je došla. Da. Bio je to pogled pun prijekora, žaljenja, boli... Prebacio je nogu preko noge, ruke su mu bile sastavljene na križu, kosa mu je pala preko čela, a usne su bile strašno, strašno skupljene... Sve je to odražavalo najveću borbu života: Borbu između dobra i zla. Mehanički je predo njegovo položaj spise, a kada ih se nije ni pogledao, već je njegov pogled trgnuto nešto neodređeno. Branka je progovorila toplim djevojačkim glasom: "Što vam je?... Nešto nije u redu?..."

Panovno se trgnuo: "Ništa. Šta bi mi bilo?" — "Baš ništa?" — "Ništa!" (Kraj ove posljednje riječi bio se nasmejio, ali smijeh je bio daleko od njegove duše...) — "Recite, što se to danas događa?" — "Pitala je djevojka: "Ah pusti!" — "Naime, svašta se pripovijeda." Naglo je dignuo glavu, a u očima se porodi strah: "Što? O kome?" Bran-

ka je mirno nastavila: "O onome što se dogodilo i o Vama... Laktima se upro o sto, a glava mu je bespomoćno počivala na dlanovima. I dok su prolazile za njega strašne minute, djevojka je u sebi molila, da joj uspije što je naučila. Tada je opet čuo kako mu govori: "Nije li? Nešto nije u redu?... "Branka — nije." Bilo je to priznanje, koje je ključ povratka na dobro. "Zar mislite da nema pomoći?" — "Nastavila je djevojka. — "Pamćenje!" — U njegovu je očima drhtao okaj, kada je to izgovarao. Branka ga osjećala, da je došlo odlučni čas. "Možda! Ta riječ zvučila je isto, kao da bi rekao: "Da... "Kad bih znao, da će sve dobro svršiti, i to bih podnio..." — Ne treba kleknuti na koljena, ali treba popraviti situaciju, ali tako, da svi znaju, da ste i Vi pravili. Vi ste čovjek na položaju, Vi je možete..." — "Kako, pomoz mi!" — "Njegov je pogled počivao u njezinim očima. Djevojka je osjetila, da se uzde nalaze u njezinim rukama. Nije se prevarila. Znala je, da je Rino koji puta rod svoje lakomisenosti, ali je znala i to, da nije zato. U njegovu srcu još uvijek tinja plamačnik plamenitosti, a vjerna stranica savjest vječno čuva, da se taj plamačnik ne ugasi..."

Te večeri njih dvoje dugo je razgovaralo. Uredovno vrijeme je već davno završilo, kada su jedno drugome zateželi "sluku neke..."

Drugoga dana vladala je u uredu čudna zabuna, jer se sve izmjenila okrenulo na dobro. Rino je opet prolazio kraj velikih stolova sa čistim pogledom i sretnim izrazom lica.

U isto vrijeme je Branka slavila pobijedu sa svojim Bogom...

BLAŽENI NIKOLA TAVILIĆ

Sv. Misa polina ovako: Govori Gospodin: Ja mislim misli mira, a ne vijedjenja, prisivati čete me i ja ću vas uslišati i izvestić u vaše robovanje iz svih mjesta. Blagovolio si, Gospodine, svoju zemlju, povratio si roblje Javovljevo.

Sv. Pavlo u Postanaju (Fil. 3, 17-21.) govori: Poslušajte kršćane, da žive po duhu Kristovu i da se među se slažu. «Bratof Ugledajte se na mene i promatrajte one, koji žive po primjeru, koji imaju u nama. Jer mnogi, o kojima sam vam često govorio, a sada vam i sa suzama kažem, žive kao neprijatelji Kristova kralja. Njihov svrstač je propast, njihov bog je truh, a slava u njihovoj sramoti. Jer teže same za zemaljska stvaranja. A naša želja je biti slobodni od okletova okletova Spasitelja, Gospodina našega Isusa Krista. On će po jakosti, koja moć sebi pokoriti sve, preobraziti naše bijedno tijelo, da bude jednako njegovu proslavljenom tijelu. Zato, moja predragi i željovana braćo, moja radost i moj vijenče, tako ustrajajte predragi, u Gospodinu! Evodiju molim i Simihu prošim, da isto misle u Gospodinu. A tebe, vjerni drugo, molim, pomoz olima, koji su se trudili; u evanđelju s Klementom i mojim drugim pomoćnicima, kojih su imena u knjizi Zlota.»

Sv. Evandjeđe (Mat. 9, 18-26) pripovijeda dva čuda: ozdravljenje žene od krvotoka i ozdravljenje umrle djevojke. «U ono vrijeme, kad je Isus govorio narodu, pristupi Mu neki knez, pokloni Mu se i reče: Gospodine, moja kći je sada priminula. Dodi i, metni na nju svoju ruku i olivjet će. Isus ustade i pođe za njim sa svojim učenicima. I žena, koja je dvanaest godina bolovala od gubitka krvi, pristupi otraga i dotiče se okrajka Njegovog haljine, jer je pomislila u sebi: ozdravit ću, samo ako se dotaknem njegove haljine. A Isus se okrene, ugleda ju i reče: Uzaj se kćeri! ozdravila je te tvoja vjera! I žena ozdravi onoga «vika. Kad je Isus došao do knjezove kuće i našao svrtače i narod, koji je bioću razvalio sarkofag djevojke nije umrla, nego spava. I smiljava mu se, i kad je istjerao narod, uđ u kuću uz ruku djevojke i djevoić je ustala. I taj glas proću se po cijelom onome kraju.»

Blazeni N. kola Tavilić rodio se g. 1350. kod Bribrua u mjestu Velim. Njegov otac Bogdan preselio se g. 1387. u Šibenik. Badi toga se i sam bl. Nikola naziva Šibenčaninom. Njegova je obitelj u Šibeniku izumrla usljed kuge g. 1640.

Nikola je oko g. 1385. stupio u fra-njevački red u Bribruu. Za svećenika je bio zaređen oko g. 1375. Nakon toga je položio visoke škole u Firenci, a po svoj prilici i u Parizu. G. 1380. pošao je po nalogu starijasha za misionara u Bosnu. U Bosni je tada bilo mnogo krivovjerna. U teškim prilikama bl. Nikola je djelovao u Bosni kao misionar oko 12 godina.

G. 1391. utišao je bl. Nikola iz Bosne u Jeruzalem. S njim su zajedno bili Francuzi Fra Deodat Arberiti od Buticiana i Fra Petar od Narbone. U Svetoj Zemlji frafranci su bili čuvari svetih mjesta, koja su Gospodina Isus Krist i Njegova presveta Majka posvetili svojim 2 vjotom, makom i smrću. Na tim 2 mjestima frafranci vršili i bogoslužje. Ove je dužnosti vršio u Jeruzalemu i bl. Nikola.

Na tim svetim mjestima bl. Nikola je uplamtio željom, da privede Kristovu vjeri Saracene, pod čijom je vlašću tada bila sveta Zemlja. To je bila i želja njegovih drugova Fra Deodata, Fra Petra i Talijana Fra Stjepana de Cunis iz Genova. Ova su četvorica frafranca odlučila potći u svoj život, da tako Saraceniima pokažu, da je Kristova vjera prava. Spasitelj vili: «Nema veće ljubavi od ove, da tko život svoj položi za svoje prijatelje.»

Svoju nakanu izveli; su oai u subotu na dan 11. studenoga 1391. Oko 6 sat, jutro ušli su u bivši Salamanov hram, gdje su se Saraceni skupili u velikom broju povodom velikih hodoćasha. Tu su Saraceniima pročitali iz svojih sv-

taka papira na arapskom jeziku poziv da prihvate Kristovu vjeru kao jedino pravo, jer inače dolje vječni propast. Zbog toga je među Saraceniima dolio do velikog uzbuđenja. Saraceniima ka-dija je tražio od ovih frafranca, da opozovu sve što su rekli i da oni prihvate saracensku vjeru, jer će inače morati umrijeti. Frafranci su izjavili, da oni misle ne opozivaju nego da su spremni za kršćansku istinu podnijeti smrt. Tada ih je kađija osudio na smrt. Saraceni su ih pobili nemilosrdno udarajući tući tako, da se činilo, da su frafranci mrtvi. Ali kad su oni pokazali znakove života, kađija ih je dao baciti u tamnicu, okrutno izbičevati i okovati u drvena kladja. Tu su blaženi mučnici ostali do trećega dana bez jela i pila.

Nakon tri dana došao je u Jeruzalem emir iz Gaze, koji je bio poglavar Judeje. Emir je bio izvesti mućenike na trg, gdje je gorjela velika vatra. Kad mućenici nisu htjeli opozvati svoje izjave, emir ih je ponovno osudio na smrt. Na to su ih Saraceni mećevima rasjekli na komade i ove komade tjelesna bacili u onu veliku vatra. To je bilo u utarak 14. studenoga 1391. Kod toga je mućenistva bilo prisutno 12 frafranca i mnogo katolika, hodoćasha i vjernika iz Jerusalema.

Za ovoga su se mućenistva dogodila dva čuda. Prvo je, što su mućenici ostali na životu, iako su ih 11. XI. ozvako strahovito tukli. A drugo je bilo još tuđesnije. Komadi tjelesna blaženih mućenika nisu u vatru izgorjeli, iako su Saraceni čitav dan do večeri bacali na vatru nova drva. Zbog toga su se svi snježivali od čuda. Kad tjelesna nisu mogla izgorjeti, Saraceni su ih tajno ukopali, da ih kršćani ne bi štovali.

Blazenom su Niko izkazali kršćansku štovnju i odmah im smrti kao mućenika. I to se javno štovanje održalo kroz vjekove. Zato je sv. Otac papa Leon XIII. dozvolio 6. VI. 1880., da se blaženom Niko izkazuje javno crkveno štovanje. Time je on bio priznat za blaženika. Pred 10 godina pošao je po sebnost hodoćasha u Rim s većim brojem naših biskupa i 14. XI. 1939. predao sv. Ocu Papi XII. molbu, da blaženoga Nikola proglasi svetim. Da Bog, da to bude u Svetoj Godini 1950. povodom šestogodišnjice rođenja našega bl. mućenika N. kole.

NOVA FRANCUSKA SVEZIKA. JEANNE DE LESNONNAC (Zna de Lestonnac) rođena je sinovic znamenitog francuskog pisca i filozofa Montaignea, kćerka njegove sestre Jeanne, Majka koja je prešla na protestantizam — vjerojatno je političkih razloga —, ali je mala Jeanne ostala katoličanka. Učila je svoj materinski jezik te latinski i grčki kod izvjetnih učitelja, pa je u 15 godina htjela poći u samostan. Međutim — tu je preduroto oca s izjavom: «Dao sam tvoju ruku: udat ćeš se za markiza de Montterrand. Dao sam mu riječ. — Ali je Jeanne nakon nekoliko godina odvojela, te je odučila izvesti svoju staru namjeru. Kao što je sv. Franciska de Chantal (Santal) preokrenula preko tjelesna svoja sinca, koji je legao preko graga, da joj raspičeti od-lazak u samostan, tako je i Jeanne de Lestonnac usatelo otporu svoga sinca otišla u red feuliantinki. Međutim koje zdravstveno stanje nije dopuštalo da ostane u tako suviše strogom redu, te se povukla u svoj kraj Motte, gdje je uskoro osnovala novi red «susuvli-je (jesuitines)» po pravilu sv. Ignacija. Epsala je i neke mističke spise, ali ih je prije smrti ustala. Umrta je u kući-maći svoja rođa i 84 godine. Z ve-ljačje 1640. Značajno je, da je obitelj Montaigne, kako su dokazala historijska istraživanja, bila podrijetlom Španjolska i Židovska. Montaigne je o svojoj sinovki, dok je još kao djevojka živjela u svam obiteljskom dvorcu Evron (Ekan) rekao: «Priroda je u njoj stvorila svoje majstorsko djelo: zdravila je lijepu dušu s lijeptim tjealom, i smjestila je poput kraljice u divnu palaću.»

ZIVA VJERA

Evandjeđe nam spominje čudesno ozdravljenje sina kraljeva službenika, a ovo je čudo učinio Isus u Kani Galilejskoj.

Uzmetreni otac bolesna mladića prošao je daleki put iz Judeje u Galileju, da nađe Učitelja, koji ozdravljuje bolesnike. Nije Ga još poznao, ali narod je govorio u Njegovu i strah za sina doveo ga pred Spasitelja. Isus je mogao i ovome mladiću, koji je već umirao, kao što je pomogao i mnogim drugim nevoljnicima. Kada se ovaj otac vratio kući, reklo mu, da je sin ozdravio. Čudo se dogodilo u onaj sat, kada je Isus ustajao oca, da mu je sin zdrav.

Ovom zgodom spominje nam Evandjeđe i Spasiteljev ukor ljudima: — Ako ne vidite znaka i čudesa, vi ne vjerujete! — kazao je kraljevu službeniku.

Uistinu, često smo takovi, da tražimo dokaza svojoj vjeri, dokaza u čudesnim djelima Dođega milošća. Često kolebamo i padamo u boju, ako nam se čini, da nas Bog ne čuje i da se ne obazire na naše prošnje. Kada nadone zlo, tražimo, da ga On odmah ukloni od nas. Kada trpimo, zahtijevamo odlučno, da nam oduzme naše patnje. Mi želimo, da nam se u svakome iskušenju sigurno objavi čudesa Božja milost. Mi, štaviše, često i prjetimo svome Stvoritelju, ako nas ne ustia odno i potpuno onako, kako mi to molimo.

Istina, čudesa djela Božje pomoći ponavljaju se često i u svako vrijeme, ali kako je bijedno, ako mi osnivamo i podržavamo svoju vjeru samo na takovim djelima! Kako je ludo, kada pomisljamo, da mi možemo upravljati vječnim promislom, prema svojim željama i potrebama, a ipak znajemo, da ne možemo otkriti tajne vječne mudrosti. Što se događa u nama i oko nas, određeno je za naše konačno dobro, razumije se, ako podnosimo iskušenja, ako živimo po Božjim zakonima. Radosti ovoga svijeta često ne slaže uzdaju dade, a trpljenje, koje nas mlači, često je Božja pomoć, kako bismo upoznali velike vrijednosti i kako bismo se oslobodili svojih slabosti. Vjera je, dakle, oslon na Onoga, koji upravlja našim životom — vjera je strpljenje u zlu i nada u sreću, višu i dragocjeniju od zemaljskih radosti. Takovu vjeru traži Spasitelj od ljudi: On nas ne napušta, ali je potrebno, da svoju vremenaku sudbinu posvetimo Njemu i svome trajnomu spasenju.

BISKUP U LURDU javno je protestirao protiv onih trgovaca, koji nečasnim posla-vanjem izrabljuju dolazak hodoćasha u Lurd u svrhe, koje se protive kršćanskom moraju. Mnogi su se katolički trgovci priključili protestu svoga biskupa.

BOGORODICA SIJENŠKOGA SLIKARSTVA

Početi preporodne umjetnosti u Italiji nastaju se i nerazdruživo spajaju s prosvjetnim i povjesno znamenitim djelovanjem velikoga sveca Franje Asiškoga (1182—1226). Pjesničko nadahnuće za prirodu raspamtilo je asiškoga Serafina. Dovoljno je sjetiti se: Himne suncu; osjećaja za prirodu i iskrene ljubavi prema bližnjemu, što je propisao njegov red. Sve je ovo na novo oživljeno razvalio slikarstvo koje je zahvatila bizantinska ukročnost i mrtvilo. U doba najvišega frafrancjeva oduševljenja, kao plodovi toga nastojanja djela i sijenških i firentinskih slikara, koja tvore svoje razdoblje u razvoju slikanja Bogorodice.

Ukočenomu kumiru bizantinske umjetnosti udahnute duše (i osjećaj) umjetnik sijenški slikar Guido Sijenežanin, koji je živio u XIII. stoljeću. On je stvorio novo razdoblje u razvoju prikazivanja Bogorodice. Ovaj je umjetnik naslikao za crkvu svetoga Dinka u Sijeni Bogorodica, koja se sada nalazi u tamnoj vijećnici. Ona je sigurno u ovom najranja prikazba Bogorodice u kojoj se potpunom namjerom izražava unutarnji život s osjećajem. Ovo se raspoznaje po lahkom, a odlučnom nagibu glave na lijevo mjesto navodnoga sućeljnoga položaja. Djetetovo lice na Majčinu krlu ne gleda više ukročeno na motritelja, nego Mu se glava većma obrća Majci. Upravo ovaj stav Djeteta premeta Majci na slici obilježje novo i važno doba. Mjesto anđela, koji ukročeno stoje kod Bogorodice, navadnih na bizantinskim slikama, slikao je Sijenežanin anđela, koji držanjem tjelesna i mahanjem ruku živahno posvjedočuju štovanje. Na mjesto ukročnosti svagdanje nastupa život s toplinom. Slika je po natpisu postala 1221. godine. Potpuno je isključeno ono, da je netko negdje prije ovo-

ga djela naslikao neku sliku Bogorodice, koja pokazuje trag te unutarnje živahnosti.

Guidom u tragom ide Ducio Sijenežanin (1280—1381). To dokazuje glasovita Bogorodica obitelji Rucelci, koja se nalazi u njihovoj kapeli u firentinskoj crkvi svete Marije Novce. Majka i Djetete s anđelima su razmoga oštrine i tjelesnoj veličini, kao što se to većma često događa. Značajna strogost i blago dostojanstvo se sružuju sa stidljivom miloznom i naravnim kretanjem i duhovnim izražajem. Djetetova glava iznenaduje. Snađaji i oblici su pravilni i lijepe; lagani nagib glave je prijatan, gotovo otvorena usta na razgovor su puna ljubaznosti i izražaja, pokret ruke na blagoslov prati veliku jasnoću oklagoga pogleda. Ova Bogorodica se pojavljuje kao prednjažnja onome velikome izvrsnome Ducioveome djelu, koje suvremenici određuje za glavni znamenit stolne crkve u Sijeni, a sada se nalazi u privatnoj stolne crkve. Ova je slika uvedena dne 9. lipnja 1310. u svečanome ophodu uz zvonove i trublje iz umjetnikove radionice u stolnu crkvu zvanu Maiesata Beatae Mariae Virginis — Veličanstvo bl. Dž. Marije. I bijaše kroz stoljeća divnim uzorom za sve Bogorodice talijanskoga slikarstva. Duciojev velemu pošteže ono, za čim je težilo visoko umjetničko Guido-vo štovanje. Ducio uveo ovom slikom ljepotu u talijansko slikarstvo.

Ugledom na Duciojev umjetničko okitio je g. 1315. Simon Martini (1283—1344) dvoranu savjetnika u sijenškom, koji vijećnici svojim glavnom djelom. Umjetnik je divno preobrazio Martini obraz. Citavi svijet osjećaja živi u ovom čitome. Gledaocu je jedva jasno ono, što one sve govore, a njegov pogled obuzima neka zanesenost i snatrenje.

Marijine misli, su očito obuzete nećim. Blaznim u dječakim posmjehom na usnama hvata. Djetetove Majčine misli su na ovoj slici i zaviruje uo milo u oči. Ovaj pogled Marija odvraća srdanostu, kao što samo majka znade svojem mezmčetu. Treba znati, da umjetnik to stvara već u XIV. stoljeću.

Drugi Sijenežanin, Simonovi suvremenici, braća Lorenzetti, Petar (1309. — 1348) i Ambroz (1315—1348) zaostaju za ovim najodličnijim slikarom Bogorodice. Također slike ovih umjetnika naglavnu su ovih braća većma visoko do-stojanstvo Kraljice nebena nego obiteljsko nježnost. U opreci; prema mekanim crtama lica Ambrozovih, njegov brat stvara opore, dapače i oštre poteze.

Martini i Lorenzetti su imena, koja u glavnome znače vrhunac ne samo za sijenško slikanje Bogorodice, nego također za cjelokupnu umjetnost XIV. stoljeća. Tankočutnime sijenškim plemenu bijaše suđena, da svojim slikama opisi svoje moćnime stablu, koje svojim građanima zasjenjuje svjetlo, i koje kasnije u toj umjetnosti svagdje procvjeta veličajnim cvijećem ljubavi prema Mariji. Sijenška slikarska škola je tada uzivala svjetski glas osobito za slike Bogorodica, a njezina je sijenška osebina rasprostranila svoju djelatnost do najdaljih zemalja. Sijenški upliv, osobito u slici Bogorodice, bijaše jači i razliješiti od firentinskoga. Ovo također je bilo za imovnost, nego nevaljalo je za samu Italiju.

U XV. stoljeću sijenško slikarstvo doživljava svoj pad. Vanjsko staslo pre-terano čuvstvovanje bez unutarnjeg sođajnog sadržaja obilježuje ovo umjet-nost. U opću kaćkva sijenških Bogorodica XV. stoljeća ne zaslužuje osobito napomenu.

IZ KRŠĆANSKE STARINE

Kad čitamo životopise svetaca, onda se ne samo divimo njihovoj izdržljivosti, nego nasledimo, da provjerimo svoje, po kojima su oni trpjeli, da bi istina o njihovim junakima djelima još jače zasjala. Bogata je kršćanska starina raznim spomenicima. Te su spomenike razni povjesničari proučili, pa su nam dali tako uvjerljive podatke o životu mučenika, da onda njihova djela ne spadaju u djelokrug legende, nego u područje prave i gole istine, koja se može utvrditi povjешtnim podacima i izvorima.

Tako znamo, da su mnogi kršćani bili osuđeni na rad u rudnicima. Stari su pravnici ovu osudu smatrali gotovo isto kao i smrt. Osuđenici su radili u okovima. Rudnici, kamo su kršćane kao roblje slali, nalazili su se u cijelom ondanšnjem rimskom carstvu. Na rad u rudnicima bili su osuđeni i biskupi, u njima su bila i dva pape, i to sv. Klement i sv. Poncej. Pisac mučeništva Klementova vjeli, da je u rudnicima na Korzenci, u jednom rudniku našao 2000 osuđenih robova. Sv. Ciprijan jednom pismu spominje, dok govori o istom rudniku, da su u njemu i žene, pa čak i dječak. Za dječake veli: «I u dječaka je krepost veća od njihove dobi, slava isposvitve vjere nadmašta njihove godine. Tako, eto, sretnu vam četu mučenika resi svaki spol i svako doba.»

Osim kršćana nalazilo se u rudnicima i drugih nesretnika, osobito robova, koji su tijekom života radili za svoje gospodarce. Sv. Atanazije u Pismima puštinjaca piše o palestinskim rudnicima, da su u njima takve muke, da bi gdjejkoj osuđenici već nakon nekoliko dana podlegli teškim naporima i završili svoj mukotrpni život. Zato opravdan Crkva ovakvim mučenicima daje još za života naziv martyr, što znači svjedok, mučenik. Crkvene općine brižnu su se za osuđenike. Katkada je stanje u rudnicima bilo i olakšano, mogli su se skupljati na molitvu. Tako se pripovijeda, da je u palestinskom rudniku Fenosu bio među ostalim osuđenici i sljepi lektor Ivan. Za njega se zna, da je cijelo Sv. Pismo znao napamet. Kasnije su Ivanu, kao i drugim osuđenici, koji nisu bili sposobni za rad, odrubili glave.

Sv. Ciprijan ovako je u svojim pismima tješio osuđenike: «Molimo vas, bogom, da prikrete svoje glave u žrtvu živu, svetu i ugodnu Bogu! To je zavrtetak pisma, u kojemu je sv. Ciprijan priznao sve one muke, koje su osuđenici po rudnicima trpjeli, a koje je muke on dobro poznao. Njegovu nam je pismo u isto vrijeme povjeshni dokument o teškom društvenom stanju u vrijeme rimskih careva, kad su robovlaznici ubijali u ljudima svako dostojanstvo.

MAURICE (MORIS) BLONDEL, umro je 17. rujna o. g. u Aix-en-Provence (Eks-an-Provan), rođen 2. studenog 1861. u Dijonu, znamenit francuski katolički filozof. Bio je profesor filozofije u Chaumontu (Somon), Montabanzu i Aixu, a zatim profesor sveučilišta u Aixu, gdje je i proveo najveći dio svojega života. Prvu mu je djelo bilo «Action», pokušaj kritike života i nauke o životnoj praksi, izišlo god. 1893. Znanje je lijepa zgodna, koju spominju prilikom njegove smrti. Blondel je saznao, da se u Svetom Oficiju sprema osuda njegove «Akcije» (Djelatnosti). Nato je on sam sakupio sve primjere djela, koje još nije ni ušlo u prodaju, te ih spalio. Od toga izdanja ostalo je uopće jedva kojih 30 primjaka. Ostalo su bili kod različitih pisčevih prijatelja. Međutim je djelo dobilo crkveno odobrjenje, te je ponovno izdano. Slijedili su krunni filozofski radovi o Apoložiji, o povijesti i dogmi, o filozofima Leibnizu i Olle-Lapruneu, o teoriji spoznaje, o povijesti filozofije i t. d.

IZ WASHINGTONA se sad poduzava stanje bitlja za avionsku poštu s kolonijalnim gučarima na otoku Matcazi (filipinski otoci) u sjevernom Tihom oceanu. Među gučarima djeluju misionari Srca Isusova, koji su mjesecima ostali bez pošte.

FILM O ŽIVOTU i apostolskom djelovanju sv. Pavla izraden je u Americi. Film traje 30 minuta

U LURDU je zadnjih šest mjeseci bilo preko dva milijuna hodočasnika.

U MADRIDU je u prisutnosti biskupa Barcelone otvoren proces za proglašenje blaženim salezijanca Filipa Rinaldi, trećeg nasljednika sv. Ivana Don Boska.

U NAKLADI BRISGOVIA u Freiburgu izlazi će opet dnevnik Baden «Freiburger Tagespost» kao politički nezavisan list.

U BRISLU (Belgija) sudjelovali su na katoličkom socijalnom tjednu među mnogim drugim ličnostima javnoga života ministar saobraćaja i ministar za socijalnu skrb. Glavna je tema glasila ovako: «Katolički pojem o državi.»

KATHOLIKENTAG (Katolički dan) 1930. održat će se, kako je sad zaključeno, 3. rujna u Passau-u.

DOKUMENTARNI FILM o ovogodnjem Katholikentagu u Njemačkoj, koji je održan u Bochumu, prikazan je nedavno prvi put, i to u Königsteinu (Taunus).

KATRES katoličkih biskupa u Rimu zaključio je, da će se čitac međunarodni kongres katoličkih biskupa održati 1931. u Francuskoj, a 1932. u Kanadi.

SV. OTAC PIJO XII. napustit će svoju ljetnu rezidenciju (sjedište) 26. listopada u Rimu će odmah primiti u audienciju (posjet) sedam hiljada teških bolesnika, koji leže u postelji, a koji će biti preneseni nosiljacima u crkvi sv. Petra. Tom će prilikom Sv. Otac održati govor svim biskupima svijeta. Govor Sv. Oca moći će se slušati na radiu.

U PARIZU je 8. listopada u prisutnosti mnogih biskupa ustoličen novi nadbiskup pariski, koji je dosad bio biskup u Bordeaux-u (Bordeu).

NA PROSLAVI stogodišnjice Društva sv. Bonifacija u Regensburgu rekao je kardinal Frings, nadbiskup kolniški, da je uslijed protjerivanja 12 milijuna Nijemaca iz istočnih krajeva broj katolika u nekim biskupijama veoma narastao. Tako je na pr. biskupija Meissen prije imala oko 200.000 katolika, dok sad ima 700.000. U biskupiji Hildesheim ima dvaput više, a u biskupiji Osnabruck triput više katolika nego prije. Nadbiskup Jäger iz Paderborna naglasio je, da se danas ne radi toliko o gradnji novih crkava, koliko o tom, hoće li Crkva Nijemce moći dobiti i sačuvati, za Boga ili će se oni izgubiti u materijalizmu.

Sv. Otac Pijo XII. poklonio je uz pomoć biskupa Sjeverne Amerike vedu svetu za gradnju novih crkava u diaspori (inozemstvu) njemačkih katolika.

POZNATI TALIJANSKI PROPOVEDNIKI, isusovci o. Lombardi, govore će u Beču na njemačkom jeziku u različitim crkvama, i to od 22. listopada do 4. studenoga. Neke njegove teme glase ovako: «Drama dvadesetoga stoljeća»; «Što držite o Kristu?»; «Mrtvi vas zovu».

CASNA SESTRA LUCIA, upredateljica neke škole u Beču, dobila je u znak priznanja za zasluge naslov «Hofrat» (dvorkić savjetnik).

U WASHINGTONU održan je generalni kapital (opći zbor) dominikanaca. Zastupano je bilo 28 predsjedničkih funkcionara iz 15 država. Predsjednik primio je novoizabrane poglavare u audienciju (posjet).

IZ ŠVICARSKJE je dosad prijavljeno osam velikih hodočasnika za Svetu Godinu: od 22. II. — 7. III. i od 14. — 23. X. za seljačko stanovništvo, od 2. — 10. IV. (Uskrs) za vjernike grada Basel, od 5. — 10. IV. za stanovlnike, te inače četiri episkopi hodočasnici.

PROPSI za isposvjednike Rima su burbikarnih (gradskih) biskupija kao i za svećenike, koji prate svoje vjernike na putu u Rim, izšli su u najnovijem broju lista «Acta Apostolicae Sedis».

Koncem ove godine bit će otkriven spomenik Sv. Ocu Piju XI. i to u kapeji sv. Sebastijana u crkvi sv. Petra. Otkrivenju spomenika prisustvovat će osobno Sv. Otac Pijo XII.

OCI MISIONARI Presvetog Srca Isusova stigli su u Japan, da tamo otvore svoje misijsko središte. Za sada su stigla dva Amerikanca i jedan Irac.

ČETIRI I POL MILIJUNA američkih katolika sluša svake nedjelje radio program, koji je posebno pripremljen za katolike. Oko 15% od ovoga broja su američki Crnci, a 73% su žene.

«POKRETU ZA MIR», udruženju, koje je osnovalo jedan američki javni radnik, sada je pristupilo već šest američkih katoličkih udruženja. Članovi ovog udruženja obvezali su se, da će svakog dana u 12 sati provesti jednu minutu u šutnji, moleći za mir u svijetu.

1500 BILJEPAKA hodočastilo je ka sv. tlu Bi Gomme u Lujanu.

BOZICNA DRVCA, koja su dosad sjeverno-američki katolici morali uvoziti iz Poljske i Čehoslovačke, sada će uvoziti iz Japana.

«ISKRSNUĆE ISUSOVO», glasoviti oratorij talijanskog kompozitora Lorenza Perosi-a, doživjelo je u nedjelju 16. listopada nerazapahen uspjeh na javnoj svečbi u Torinu. Koncertom je dirigirao sam Perosi, a na zahvalnu moraju da pr. opće traženje publike ponoviti «fin!».

RELIKVIJE sv. Franje Kavarskek izložene su u čašćenju vjernika u gradovima Sjeverne Amerike. Sada se one nalaze u New Orleansu.

KATOLIČKO SVEUČILIŠTE U TORRE namjerava osnovati Dr. Alexius T. Ree, obradnik na katoličku vjeru. Dr. Ree nalazi se sada u Sjevernoj Americi, ali kao sveučilište u Utahu obavija neke znanstvene kemijske eksperimente (pokusne).

KATOLIČKA ŠTAMPA U UGANDI (Afrika) lijepo se razvila, od kada su misionari nabavili veliku i modernu tiskaru. Za urodnike uključivo štampa se sada deset časopisa. List «Munzo» (Dvoj prijatelj), koji je prije izlazio 2.500 primjerkama, sada izlazi u 9.000 primjerkama.

IZ HOLLANDJE nedavno su krenuli za Ugandu dva svećenika-filmaka stručnjaka, koji će pripremiti snimanje jednog filma iz misijskog života.

NOVO SJEMENISTE za strane misionare otvoreno je 7. listopada u Meksiku. Ono će odmah započeti radom s oko dvadesetih stranih kandidata.

PROTESTANTSKI PASTOR Paul Van Thompson, rektor crkve sv. Stjepana u Providence-u u Sjedinjenim Državama, obratio se na katoličku vjeru. Prilikom obraćanja on je izjavio, da ga je Katoličkoj Crkvi najviše privela «nepobitna činjenica, da je u Katoličkoj Crkvi trajno poštovano ono organično jedinstvo, ona potpuna općenita, koja je povijesni apostolski duh i obilna nadnaravna svetost, koje su bile i jesu karakteristika jedine Crkve stvorene od Boga Spasitelja ljudskog roda Našega Gospodina Isusa Krista».

PAVLINI-MISIONARI Prvi članovi družbe sv. Pavla (Pavlina) došli su u Japan 1934 g. Ovi su red je bio ustanovljen prije svega za apostolat štampe, stoga su pavlini razvili u tom pravcu svoju djelatnost u Japanu. Za vrijeme rata međutim red je bio raspušten i uništen. Neumorni misionari započeli su poslije rata opet svojim poslom. No velika oluja 1947. g. uništila im je cijelo skladište papira i tiskaru. Oni su usprkos tomu izdali o. g. 1945—1948. sto devet japanskih knjiga, u 375.000 primjerkama.

JAPANSKI KATOLICI poslali su Sv. Ocu dar u obliku najblijih svetih msh od jednoga. Te su svete i zahvalnosti, što je jedan misionar svojim zalaganjem budio i danas za skanje svite i time obnovio stari zanat, koji je ponovo došao na zamjerna visinu.

NOVI APOSTOLSKI NUNCIJI IRISKE, mgr. Estore Felici, napustit će Rim 36. listopada da bi nastupio svojoj službi. U Parizu dočekat će nuncija posebni avion irske vlade.

U MEXIKU je 7. listopada otvoreno misijsko sjemeniste, prvo te vrste u Meksiku. U tom će se sjemenistu odgajati misionari, koji sam nisu Meksikanci.

U KAIRU je po episkopskoj vladi izabran jedan domilkanac kao specialista za poznavanje arapskih rukopisa u komisiju, koja ide u Istanbul (Carigrad) na procjenu starih arapskih pismenih spomenika.

GOVOR SV. OCA O OBJAVI — U utorku 19. rujna o. g. Sv. Otac Pape je primio u audienciju delegata studijskog kongresa Međunarodnog saveza obiteljskih zajednica. U delegaciji su se nalazili predstavnici Austrije, Belgije, Finske, Francuske, Grčke, Engleske, Iranske, Holandije, Njemačke i Sjedinjenih Američkih Država. Tom prigodom je Sv. Otac održao vrlo značajan govor o obitelji. Sv. Otac kaže, da je najvrhovi temelj obitelji jedinstveni i nerazrješivi brak. Kad je današnje kazaljite i kino progurali taj jedinstveni i nerazrješivi brak, umjesto što golićaju ljudske strasti prikazivanjima bračnih nevjera i rastava, ne samo da bi našli zahvalniju publiku, nego bi pridonijeli svojom učvršćenju prvotne društvene stanice. Bračni jaram i obiteljske obveze su teške, ali kršćanstvo pruža čovjeku naravna i svrhunaravna sredstva, da može taj jaram nositi i svojim obiteljskim obvezama udovoljavati.

Da bi obitelj mogla biti zdrava, potrebno joj je dat, i zdravu ekonomsku podlogu. U tu svrhu potrebno je, da se svi ljudi, a i prvom redom radnici, oslobode proleterskog značaja. Pravdane plaće moraju omogućiti svakom čovjeku sljedeći makar i malenog posjeda takda bar donek neopostojanje gospodarski novčanin. Treba uvresti obiteljske plaće, da bi oćevi a mnogo djece mogli «dovlačivati svojoi obitelji uzdržavanja i odgoja djece. Država i društvo moraju osobitu brigu posvetiti djeci i materama, osobito materama s većim brojem djece.

Kao prvotna i temeljna stanica ljudskoga društva obitelj ima svoju neotudivu pravu. Ta pravu su stara kao i ljudski rod, i država je poravna, da ta pravu obitelji vrlo značajno prizna i zaštiti. Nastojanja katolika moraju ići za tu pravu, da se obitelji prizna i dade sve ono, što joj nedostaje, bilo u moralnom bilo u materijalnom pogledu, kako bi obitelji postala što čvršća i što jača, da bi mogla odgovoriti svojoj zadaći ranjanja i duhovnog i tjelesnog odgoja novih pokoljenja. Međunarodni savez obiteljskih zajednica mora predvoditi u borbi za ostvarenje obiteljskih prava, u nastojanju za stvaranje međunarodne obiteljske solidarnosti. Na taj način će se udružiti dragocjene snage protiv rata, a u obranu mira. Kršćansko shvaćanje obitelji treba da što više prođe u narodni i međunarodni život, ako želimo, da obitelj vrši svoju nezadovoljavajuću zadaću u život i u smrti. Na kraju je Sv. Otac podijelio prisutnima i njihovu radu svoj apostolski blagoslov.

TALIJANSKI FILMSKI REŽISER ALESSANDRO BLASSETTI izradio je u velikim talijanskim stjelcima Cinecitta film na osnovi «Fabiola», glasovitog romana kardinala Wisemana iz prvih vijekova kršćanstva. Film je stvoren u stilu velikih talijanskih povijesnih filmova, a povijesni filmovi nešto je sličnije «Križi» i kao vlastiti Blassetti predstavlja filmovi: «Nerco» i «Zeljezna kruna». Taj talijanski stil monumentalnih povijesnih filmova nešto je sličnije teatralni, pulže težiti više na golime povijesne slike s masama i sa slikovitim prikazom atmosfere, dok pri tom trpi sama filmska radnja od rastrganosti i šokova. Blassetti je čezao za «Fabiolu» postaviti u glavnim ulogama glumice Auréliu Morgan, Michel Simon, Louis Salcu, Henri Vidal i dr., samo što uloge imaju redovito premalo dramatičnosti, gdje bi se mogla potpuno razviti glumačka umjetnost igrača. Kao mnogi, osobito talijanski, filmovi bit će i taj upravo više živa slikovnica za one, koji su pročitali roman, nego li smestalna drama. Međutim, čitalač «Fabiola» ima na milijune po čitavom svijetu.

MEĐUNARODNI KRŠĆANSKI RADNIČKI SAVEZ, koji je bio osnovan 1918. sa sjedištem u St. Gallenu u Belgiji, održat će od 17. do 20. listopada svoju godišnju skupštinu u Briselu. Na skupštini će sudjelovati delegati belgijskih, njemačkih, francuskih, engleskih, i švicarskih radnika. Na kongresu će govoriti i belgijski ministar vanjskih poslova G. Van Zeland. Raspravljat će se o temi: «Otvarenje socijalnog, političkog i ekonomskog pokreta na bazi kršćanskih načela».